

Kunnskapsdepartementet
Administrasjons- og utviklingsavdelingen
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Vår ref: KOC
Saknr: 07 00089
Ark.nr: 710.2

Oslo, 14.01.08

Høringsuttalelse NOU 2007:11 "Studieforbund – læring for livet"

Innledning

Musikkens studieforbund (MSF) har helt siden utredningen forelå, 12. september, hatt stor oppmerksomhet mot utredningen. Vi har hatt en lang prosess i nært samarbeid med våre medlemsorganisasjoner, fylkesmusikkråd og styret i form av møter og telefonmøter. Vi har også hatt møter med representanter fra studieforbund som har lagsbasert opplæring i frivillige organisasjoner innen kultur, demokrati og livssyn som sentral oppgave, den såkalte KDL-gruppa (Folkekulturforbundet, Frikirkelig studieforbund, Norsk Kristelig studieråd, Populus studieforbundet Folkeopplysning, Studieforbund Natur & Miljø).

Musikkens studieforbund har med interesse registrert Tronutvalgets sterke fokusering på de frivillige organisasjoner og deres betydning for samfunnet. KDL-fagene (kultur, demokrati og livssyn) har en stor plass i studieforbundenes opplæringsvirksomhet. Fagene utgjorde i 2005 i overkant av 70% av innrapportert aktivitet, mens musikk alene utgjorde rundt 50%. Større kulturell bredde og økt deltakelse i kulturliv og frivillige organisasjoner øker engasjementet i samfunnet og ikke minst folks trivsel, og derigjennom også folks helsetilstand. Samtidig styrkes også innovasjonskompetansen og innovasjonsevne i befolkningen.

Vi er tilfreds med at utredningen slår fast at de frivillige organisasjonene har sine egne, genuine formål, og at det er med bakgrunn i disse staten gir tilskudd til organisasjonenes opplæringsarbeid. Dette viser at det både er i samfunnets og organisasjonenes egeninteresse å satse sterkere på dette i tida som kommer. Det slås også fast at ***"utvalget mener det vil gi samfunnsøkonomiske effekter å satse på en videreutvikling av studieforbundene"***; det er samfunnsøkonomisk lønnsomt å satse sterkere på opplæring i de frivillige organisasjoner, kort sagt: økte tilskudd lønner seg.

Videre er MSF tilfreds med utredningens beskrivelse av ståstedet til de frivillige lagene og organisasjonene i voksenopplæringen, og vi kjenner oss igjen i flere av de beskrivelsene som gis. Dette viser at utvalget har forstått vår virkelighet, slik vi ser den selv, og det er et godt utgangspunkt for å fremme gode tiltak.

Vi er også tilfreds med at utvalget på flere måter ønsker seg i retning svenske tilstander, der voksenopplæring i frivillige organisasjoner oppfattes som viktig i samfunnsutviklingen og har vesentlig høyere status enn i Norge.

I høringsbrevet nevnes fem punkter, som KD ønsker konkrete vurderinger av. Her er våre tilbakemeldinger på hvert punkt:

Ny målstruktur: seks overordnede mål for studieforbundene virksomhet

Musikkens studieforbund ser det slik at målforslagene bygger på de svenske målene. I Sverige er voksenopplæringen svært viktig i samfunnet og har bl.a. 10 ganger så stort tilskudd som i Norge.

Musikkens studieforbund støtter forslaget om målstyring, og støtter også de framlagte forslagene til målformuleringer.

Alle de seks målene virker relevante for MSF. Vi noterer oss særlig den positive fokuseringen på studieforbundene arbeid som viktig både for demokratiforståelse og aktiv deltakelse i kulturlivet i tillegg til at studieforbundene og frivillig sektor får en sterkere rolle i samfunnsutviklingen som helhet i framtiden.

MSF opplever at det nå skjer en dreining fra regelstyring til målstyring. Denne dreiningen forutsetter at det utvikles målbare kriterier for vurdering av måloppnåelse.

Læring i frivillige organisasjoner legger stor vekt på mestring; de fleste opplever opplæringen som positiv, man får etter hvert til det man prøver å lære. Denne læringssuksessen kan tas med inn på andre arenaer som f.eks. i arbeidslivet, og danner også grunnlag for deltakelse i demokratiske og politiske prosesser så lokalt, regionalt og nasjonalt. På denne måten får læringen i laget en effekt i motivasjon til læring generelt – denne motivasjonen har lenge vært anerkjent som en av de viktige effektene av læring i frivillige organisasjoner / lag / studieforbund.

For å sikre kontinuitet i studieforbundene arbeid forutsetter Musikkens studieforbund at den nye målstrukturen skal lovfestes, slik at de ikke endres fra år til år.

Ny lov for ikke-formell opplæring

MSF ser lovforankring av ikke-formell opplæring som et stort gode - målformuleringene bør også være en del av loven. Voksenopplæringsloven fra 1976 har vært en god plattform for arbeidet så langt. En videreføring av dette inn i en ny lov som også omfatter fjernundervisningen og folkehøgskolene kan være et godt virkemiddel for å gi tyngde til de mål som nevnes i foregående punkt. En lov kan også beskytte denne sektoren mot eventuelle tilfeldige beslutninger i fremtiden. For oss er det også den beste måten endelig å få fastsatt vårt eksistensgrunnlag og vår berettigelse i samfunnet. Eventuelt kan gjeldende lov oppdateres, og målformuleringene tas inn i stedet for eller som et tillegg til gjeldende formålsparagraf.

Vi ønsker en lovtekst som stadfester at våre oppgaver er samfunnets, at de er nødvendige for vår kultur, og at de kobles opp mot rettigheter borgerne i samfunnet har. Den nye kulturloven peker i samme retning. Som tidligere nevnt står opplæring innenfor kultur, demokrati og livssyn for 70% av timetallet i studieforbundene. MSF håper at det videre arbeidet i kjølvannet av Tronutvalgets utredning vil føre til at denne store, verdifulle arenaen for ikke-formell læring, uten fastsatt pensum og eksamen blir verdsatt som studieforbundene viktigste oppgave i samfunnet. For MSF er det en prioritert oppgave å gi plass til opplæring innenfor fag og disipliner som ikke gir umiddelbar økonomisk, arbeidslivsrettet gevinst. Hvis en ny, utvidet voksenopplæringslov kan styrke ikke-formelle læringsarenaers berettigelse i samfunnet, ser vi det som et stort skritt i riktig retning.

Styrket regionalt ansvarsområde for voksnes læring, fylkeskommunens rolle

Vi støtter forslaget om at fylkeskommunen får en styrket rolle, men fylkeskommunene må balansere bedre enn i dag forholdet mellom ikke-formell og formell voksenopplæring – i dag har fylkeskommunene så å si utelukkende fokus på formell voksenopplæring. Fylkeskommunens økte ansvar for (også) den ikke-formelle opplæringen bør vektlegges, noe som også anbefales nedfelt i loven.

Ellers har vi ingen konkrete synspunkter på eventuell overføring av ansvar for rettighetsbasert grunnskoleopplæring fra kommunene til fylkeskommunene, ut over at vi generelt sett kan se det som hensiktsmessig med en en-dørs politikk for rettighetsbasert voksenopplæring, på samme måte som andre for samfunnsområder.

Det er viktig at økonomiske ulikheter mellom regionene unngås, enten gjennom nasjonale standarder for bevilgninger eller at tilskuddsordningen videreføres som en statlig tilskuddsordning. Prinsippet om like muligheter til læring over hele landet bør lovfestes. Lokale variasjoner i tilbudet er naturlige, men ingen må bli uten et tilbud grunnet forskjeller i regionale rammevilkår.

Dersom studieforbundene skal gå i partnerskap med fylkeskommunen om skoleparallelle opplæringstilbud, må det være under forutsetning at denne opplæringen mottar et fylkeskommunalt tilskudd på linje med tilsvarende opplæring i det offentlige.

Tilskuddsordninger – tredelt ordning, kulturpott

Vi støtter utvalgets forslag til en statlig tredelt tilskuddsmodell samt en ny kulturpott. Vi ser det som avgjørende at statstilskuddet fordeles på sentralt nivå, og støtter utredningen på dette punktet.

Sentral tilskuddsordning er nødvendig for å holde ens nasjonal standard og sikre like muligheter til læring over hele landet, og for å unngå at økonomiske ulikheter mellom regionene får utvikle seg.

Tilstrekkelige ressurser for studieforbundenes sentrale ledd er en forutsetning for å ivareta forvaltningsmessige og pedagogiske utviklingsoppgaver overfor sine medlemsorganisasjoner i tillegg til å drive nødvendig kompetanseutvikling innen IKT-systemer for stadig å kunne forbedre rapportering og dokumentasjon.

Dagens tilskuddsordning gir i prinsippet studieforbundene mulighet til selv å prioritere hvordan den tildelte tilskuddsrammen skal brukes. De siste års nedskjæringer i rammen har imidlertid ført til at Musikkens studieforbund har vært nødt til å gi mesteparten av tilskuddet som opplæringstilskudd til medlemslag, mens områder som pedagogisk utviklingsarbeid, medarbeideropplæring og skolering av lærer /instruktører har måttet bli nedprioritert.

Tronutvalget foreslår en statlig tredelt ordning: grunntilskudd, opplæringstilskudd og et opphøyet tilskudd.

Grunntilskuddet - Musikkens studieforbund ser det som hensiktsmessig at pedagogisk utviklingsarbeid og midler til medarbeiderskolering legges inn i grunntilskuddet slik at

studieforbundene selv får hovedansvaret for dette arbeidet. Dette vil ansvarliggjøre og stimulere studieforbundene når det gjelder utvikling av egen virksomhet.

Opplæringstilskuddet – er i stor grad det tilskuddet som gis til studieforbundene i dag. Tilskuddet foreslås gitt med bakgrunn i tidligere aktivitet. Dagens regler med måling av aktivitet i rapporterte og godkjente timer kan fortsatt benyttes. Læringen skal være rettet mot personer over 14 år samtidig som den er åpen for deltakelse for alle. MSF ser positivt på at 14 års aldersgrense fortsatt skal gjelde.

Forhøyet opplæringstilskudd – MSF oppfatter denne tilskuddsordning som lik den som benyttes til opplæring for særlige målgrupper. MSF har ingen innvendinger til at denne tilskuddsordning opprettholdes.

Tronutvalget mener at den foreslåtte tredelte tilskuddsordningen kan gjennomføres uten økte rammer. Musikkens studieforbund er ikke enig i dette. De seinere årenes reduksjoner i tilskuddene har medført mindre fokus på opplæringens faglige kvalitet. Det har utviklet seg en mer "telle-timer"-effektiv måte å tenke på. Konkret for oss i MSF har for eksempel vekt på møter og samlinger der lagenes totale opplæring har vært hovedemne, blitt redusert. Tidligere jobbet vi vesentlig mer med "lagets faglige opplæringsplan" (både det som faller inn under tilskudd til voksenopplæring og det som faller utenfor). I den senere tid har vi nå vært nødt til å redusere dette arbeidet. Fokus på sammenheng mellom opplæring i lokale musikklag, musikkopplæring i kulturskoler og i skolene er også svakere nå enn for 5-10 år siden. Tilskuddene har de siste årene vært så små at lagene dessverre ikke har ressurser til å prioritere faglig planlegging, faglig utviklingsarbeid, tidkrevende systematisk studieplanarbeid så høyt som før. Likeledes er omfanget av kostnadskrevenne instruktør- og kurslæropplæring betydelig redusert. Vi ønsker et betydelig økt faglig fokus, men er blitt hindret av nedgangen i tilskudd de siste årene. Det er ikke så enkelt å finne gode resultatparametere for økt faglig kvalitet, men sterkere krav til studieplan og til lagets faglige utviklingsplan kombinert med økt tilskudd vil kunne gi betydelig økt fokus på kvalitet, og dermed også resultere i økt kvalitet. Vi vil kunne styrke veiledningsarbeidet overfor lagene og videreutvikle dette i tråd med nyere forskning og pedagogikk. Økt faglig kvalitet vil, slik vi ser det, også måtte medføre økt satsing på instruktørutvikling, instruktørutvikling og tettere og bedre oppfølging av instruktører og lærere som helhet.

Kulturpott

Musikkens studieforbund stiller seg positivt til innføring av en kulturpott til bruk for frivillig kulturaktivitet i tilknytning til et opplæringstiltak.

Store deler av den opplæringen som skjer i medlemsorganisasjonenes lag fører fram mot en kulturell aktivitet som f.eks. en konsert, en forestilling eller en utstilling. I dag kan man ikke gi voksenopplæringstilskudd til denne delen av kursopplegget. Dette er beklagelig ettersom den kulturelle aktiviteten inneholder et stort opplæringselement. MSF ser det derfor som viktig at disse midlene knyttes opp mot en kulturell aktivitet i forbindelse med opplæringen, og at den har en naturlig sammenheng med denne. Den kulturelle aktiviteten kommer normalt som en avslutning på et lengre opplæringstiltak.

Utvalget konkluderer selv med at kulturpotten forutsetter friske midler. MSF ser også dette som en forutsetning for å innføre en slik ordning. Det må unngås at framtidige økte bevilgninger fra fylkeskommunen kun skjer gjennom omdisponering av eksisterende tilskudd.

MSF støtter ikke forslaget om at kulturpotten skal være den kulturelle skolesekken for voksne. Dette for å unngå at den kan assosieres med den kulturelle skolesekken som er et

offentlig ansvar. Kulturpotten skal ikke benyttes av det offentlige, men være en pott til bruk for frivillig kulturaktivitet.

Godkjenning av studieforbund, nye godkjenningskriterier

MSF støtter de foreslåtte kriteriene for studieforbund.

Musikkens studieforbund forstår de nye godkjenningskriteriene dit hen at Tronutvalget ønsker færre studieforbund.

Inndelingen av studieforbund etter deres forskjellige faglige profil er godt innarbeidet i Norge. Vi anser dette som en av styrkene ved den norske studieforbundsmodellen – dette var da også en av målsettingene med den forrige studieforbundsreformen i 1994, og slik vi ser det har den i hovedsak fungert godt. Det bør fokuseres videre på dette. Dagens mangfold er et ekte mangfold, basert på spisskompetanse, og det ser MSF som en styrke. En sammenslåing av studieforbund bare av administrative grunner kan ikke MSF se som naturlig.

Generelle kommentarer

Medlemsorganisasjonenes plass og rolle

MSF ser det som viktig at medlemsorganisasjonene og deres lag også i fremtiden opprettholder sin rettmessige og fremskutte plass i studieforbundenes opplæringsvirksomhet.

Det er de frivillige organisasjonene og deres lokale lag som er kjernen i opplæringstilbudet i frivillig sektor. Opplæringen som foregår her er på organisasjonens/lagets egne premisser: initiativ, tema og kursholdere kommer fra organisasjonene selv. De har i dag eierskap til sine kurs og aktiviteter, og må fortsatt kunne ha dette for at denne opplæringen skal være livskraftig også i fremtiden.

Utredningen slår fast at "De frivillige organisasjonene har sine egne genuine formål, og det er med bakgrunn i disse staten gir tilskudd til organisasjonenes skoleringsarbeid". Det er Smedlemmene og enkeltindividene som definerer studieforbundenes oppdrag. **Dette er vi helt enige i.**

I Norge er systemet med sterke lag og organisasjoner og noe mer tilbaketrunkne studieforbund dominerende. Gjennom dette system ivaretas faglig fellesskap innenfor opplæringssystemet, og studieforbundets identitet bygges rundt en felles oppgave, et felles fagområde. I Sverige er de fleste studieforbund store, og har imponerende organisasjoner - men er til forveksling like i aktivitet og innretning. Allikevel fremstår de norske studieforbundene, sammen med sine medlemsorganisasjoner, som tydeligere aktører innenfor sitt spesifikke fagområde.

Samfunnsøkonomi

Musikkens studieforbund støtter utvalget i at det vil gi samfunnsøkonomiske effekter å satse på en videreutvikling av studieforbundene.

Vi mener at det bidrag studieforbundene gir til mennesker over hele Norge, er av avgjørende betydning for individets livskvalitet og personlige utvikling. Vår virksomhet er med på å utvikle gode lokalsamfunn. Det øker lysten til å bo i distriktene. Frivillige organisasjoner engasjerer og utvikler aktive medborgere som igjen skaper trivelige lokalsamfunn og gir god folkehelseeffekt samt den trygge identitet og mestringsopplevelse som er en viktig forutsetning for samfunnsmessige omstillinger. Et sterkt kulturelt grunnlag, ikke minst basert på frivillig virksomhet, styrker samfunnets innovasjonsevne og øker attraktiviteten til Norge som arbeidssted for internasjonale kunnskapsarbeidere. Alt dette kan vanskelig måles i penger men er viktig å ta med seg i den videre prosessen.

Tallrekka

Dagens voksenopplæringssystem er knyttet opp mot kriterier om minimum 5 deltakere pr kurs og minimum 12 timer pr kurs. Det går ikke fram av utredningen hva som skal legges til grunn for den kommende ordning.

Musikkens studieforbund mener det bør lempes på kravene om 5 deltakere og 12 timer.

Deltakere

Det er mange av dagens kurs som ikke er tilskudsberettiget fordi deltakertallet er under 5. Årsaken til få deltakere er bl.a.:

- I grisgrendte strøk kan det også i noen tilfeller være vanskelig å fylle opp en gruppe med 5 personer. Voksenopplæringstilskuddet er et viktig insitament for den kursvirksomhet som utøves i distriktet. Dersom minste deltakerantall blir 3 personer pr. gruppe, bidrar dette til mindre regional sentralisering, noe som igjen fører til økt virksomhet. Dette gir oss mulighet for en kvalitetsheving av kulturtilbudet gjennom kontakt med grupper som nå faller utenfor voksenopplæringssystemet.
- Når det gjelder opplæring for trioer og kvartetter skal det ikke være flere enn dette gitte antallet. Det er ikke musikkfaglige argumenter for å øke gruppen med flere deltakere.
- Opplæring i band skjer ofte i grupper på 3 eller 4. Kontakten med mye av disse miljøene går dermed tapt for voksenopplæringsfeltet, og opplæringen blir ikke støtteberettiget pga deltakertallet. I både Sverige og Danmark er deltakertallet satt slik at opplæring i band kan gi tilskudd – noe som gir meget gode resultater.

I Sverige er deltakertallet satt til 3. MSF mener dette er et riktig tall.

12 timer

Musikkens studieforbund vil se det som en fordel om kravet om 12 timer oppheves. Slik ordningen er i dag, kan ikke kurs av én dags varighet få voksenopplæringsstøtte.

Personnummer

MSF støtter utredningen i at det ikke skal innføres personnummer for kurs av ikke-formell karakter.

Bedre bruk av dagens datagrunnlag, faste undersøkelser og mer uavhengig forskning er mer hensiktsmessige strategier for å øke kunnskapsgrunnlaget.

Undervisningslokaler

MSF støtter utredningen om at undervisningslokaler fortsatt skal stilles til rådighet for arrangører som holder vo-kurs, men bestemmelsen om fri bruk av offentlige lokaler for kurs må styrkes.

I henhold til dagens ordning stilles offentlige lokaler til rådighet på hverdager før kl 21 uten utgifter for arrangører som avholder kurs med voksenopplæringsstøtte. Denne retten er svært viktig for at kursarrangørerne kan holde utgiftene nede. Men, den er dessverre ikke alltid reell. Kursarrangører opplever at det er vanskelig å få skoler til å stille lokaler gratis til disposisjon til denne virksomheten.

Retten til bruk av offentlige lokaler bør ikke bare gjelde skoler, men også andre offentlige bygg. Retten bør også utvides til å gjelde i helgene/skoleferiene.

Kommunenes plass i utredningen

Musikkens studieforbund savner en omtale av kommunenes rolle i det store bildet. Utredningen berører ikke utviklingen av kompetansen i kommunens egen befolkning.

Vi mener at kommunene bør trekkes med i ansvaret for utviklingen av studieforbundenes voksenoppøring i kommunen. Denne opplæringen bidrar til så vel faglig som personlig utvikling av innbyggerne – bidrar til et mer levende og velfungerende lokalsamfunn.

Kompetansen, opplæringstilbudet og utviklingen i lokale lag og foreninger bør være interessant for kommunene. Å ikke inkludere dette i en framtidig lov synes vi ville være synd. Vi vil også peke på de muligheter studieforbundenes voksenopplæring gir kommunene i lokalt utviklingsarbeid – gjennom et samspill mellom offentlig og frivillig sektor. Dette kan for eksempel gjøres gjennom å gi tilskudd til opplæringsaktivitet (timetilskudd) og/eller administrasjonstilskudd. Det viktige er etter vår mening at kommunene trekkes med – og at det skjer gjennom en forpliktende ordning. **En understreking av de lokale lagenes rolle som (voksen)opplæringsaktører, som selve motoren i studieforbundenes (voksen)opplæring, samt legge opp til også en kommunal økonomisk innsats, vil etter vår mening styrke studieforbundenes muligheter til å bidra til den framtidige samfunnsutviklingen i Norge i betydelig grad.**

Utredningen foreslår en overflytting av grunnskoleopplæring for voksne til fylkeskommunen. Musikkens studieforbund vil påpeke en mulig risiko for at kommunene ikke ønsker å bidra faglig og økonomisk for å bygge opp sin egen befolkning, når oppgaver i kommunen flyttes over til fylkeskommunen.

Sammendrag

- **Ny målstruktur: seks overordnede mål for studieforbundenes virksomhet**
Musikkens studieforbund støtter forslaget om målstyring, og støtter også de framlagte forslagene til målformuleringer.
Alle de seks målene virker relevante for MSF. Vi noterer oss særlig den positive fokuseringen på studieforbundenes arbeid som viktig både for demokratiforståelse og aktiv deltakelse i kulturlivet i tillegg til at studieforbundene og frivillig sektor får en sterkere rolle i samfunnsutviklingen som helhet i framtiden.
MSF opplever at det nå skjer en dreining fra regelstyring til målstyring. Denne dreiningen forutsetter at det utvikles målbare kriterier for de foreslåtte målene.
- **Ny Lov**
MSF ser lovforankring for ikke-formell opplæring som et stort gode - målformuleringene bør også være en del av loven. Voksenopplæringsloven fra 1976 har vært en god plattform for arbeidet så langt. En videreføring av dette inn i en ny lov som også omfatter fjernundervisningen og folkehøgskolene kan være et godt virkemiddel for å gi tyngde til de mål som nevnes i foregående punkt. En lov kan også beskytte denne sektoren mot eventuelle tilfeldige beslutninger i fremtiden. For oss er det også den beste måten å endelig få fastsatt vårt eksistensgrunnlag og vår berettigelse i samfunnet. Eventuelt kan gjeldende lov oppdateres, og målformuleringene tas inn i stedet for eller som et tillegg til gjeldende formålsparagraf.
- **Styrket regionalt ansvarsområde for voksnes læring, fylkeskommunens rolle**
MSF understreker at det er positivt at fylkeskommunen får en styrket rolle, men fylkeskommunene må balansere bedre enn i dag forholdet mellom ikke-formell og formell voksenopplæring – i dag har fylkeskommunene så å si utelukkende fokus på formell voksenopplæring. Fylkeskommunens økte ansvar for (også) den ikke-formelle opplæringen bør understrekes kraftig, noe som også anbefales nedfelt i loven.
- **Tilskuddsordninger – tredelt ordning, kulturpott**
MSF støtter utvalgets forslag til en statlig tredelt tilskuddsmodell samt en ny kulturpott. Vi ser det som avgjørende at statstilskuddet fordeles på sentralt nivå, og støtter utredningen på dette punktet.
Musikkens studieforbund stiller seg positivt til innføring av en kulturpott til bruk for frivillig kulturaktivitet i tilknytning til en opplæringstiltak.
- **Godkjenning av studieforbund, nye godkjenningskriterier**
MSF støtter de foreslåtte kriteriene for studieforbund.
- **Medlemsorganisasjonenes plass og rolle**
MSF ser det som viktig at medlemsorganisasjonene og deres lag også i fremtiden opprettholder sin rettmessige og fremskutte plass i studieforbundenes opplæringsvirksomhet.
- **Samfunnsøkonomi**
MSF støtter utvalget i at det vil gi samfunnsøkonomiske effekter å satse på en videreutvikling av studieforbundene.
- **Tallrekka**
MSF mener det bør lempes på kravene om 5 deltakere og 12 timer.
- **Personnummer**
MSF støtter utredningen i at det ikke skal innføres personnummer for kurs av ikke-formell karakter.

- **Undervisningslokaler**
MSF støtter utredningen om at undervisningslokaler fortsatt skal stilles til rådighet for arrangører som holder vo-kurs, men bestemmelsen bør inkludere også andre offentlig eide lokaler.
- **Kommunenes plass i utredningen**
Musikkens studieforbund savner en omtale av kommunenes rolle i det store bildet. Utredningen berører ikke utviklingen av kompetansen i kommunens egen befolkning. Vi mener at kommunene bør trekkes med i ansvaret for utviklingen av studieforbundenes voksenoppøring i kommunen.

Avslutning

Slik vi ser det må Tronutvalgets utredning nå følges opp i form av lov og forskrifter. Musikkens studieforbund ønsker å bidra i dette arbeidet.

Som påpekt savner vi et avsnitt om kommunenes rolle for studieforbundenes voksenopplæring. Vi tilbyr oss også å bidra på dette området dersom det skulle være ønskelig.

Våre medlemsorganisasjoner er viktige for MSF. De har tatt aktiv del i høringsarbeidet. Noen av medlemsorganisasjonene har valgt å sende inn egne uttalelser. Disse følger som vedlegg til MSFs egen uttalelse.

Med vennlig hilsen

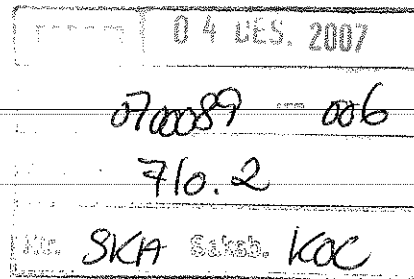
MUSIKKENS STUDIEFORBUND

Hans Kåre Flø
Styreleder

Kristin Orestad Clementz
Daglig leder

Musikkens studieforbund
Postboks 440, Sentrum

0103 OSLO

Stavanger 15.11.07

Kommentarer til NOU 2007:11 fra bandORG

bandORG er en ny, landsomfattende organisasjon for band innen feltet rytmisk musikk. Organisasjonen ble stiftet i september 2006.

Organisasjonen har utarbeidet rammeplan for studievirksomheten og har fra 01.01.07 hatt tilskuddsrett i Musikkens studieforbund. Organisasjonen har i dag 200 band som medlemmer. De fleste av medlemslagene i bandORG driver en utstrakt opplæring innen sin genre, hvor det meste av opplæringen skjer i god folkeopplysningstradisjon, som selvstudie, studiering uten lærer. Gjennom lytting til musikk utvikles egen musikk, oftes gjelder dette både tekst og melodi.

bandORG er godt kjent med folkbildningen i Sverige, hvor nær innpå 50% av alle studievirksomhet skje innen området rock. Organisasjonen ser et stort utviklingspotensiale for opplæring innen rock også i Norge. Det er imidlertid viktig at forholdene også i Norge legges til rette for denne opplæringsaktiviteten slik det etter bandORGs mening er gjort i Sverige.

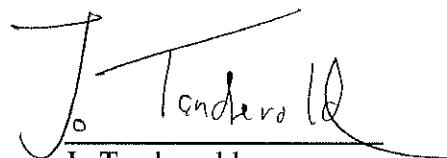
bandORG vil spesielt peke på følgende forhold:

1. De fleste band har 3 – 5 medlemmer.
Gjeldende Voksenopplæringslov stiller krav om at en studiering må ha minst 5 deltaker over 14 år. Dagens reglement resulterer i at et stort antall band i dag ikke vil kunne motta tilskudd til sin opplæring. Vi vil derfor anbefale at minste antall i en studiering sette til 3, på samme måte som det gjøres i Sverige.
2. bandORG er glad for at det i utredningen Læring for livet fremmes forslag til en 3-delt tilskuddsordning hvor det foreslås at studieforbundene skal gis et grunntilskudd til sin virksomhet som bl.a. skal sikre et utviklingsarbeid i studieforbundet. bandORG vil peke på viktigheten av at dette grunntilskuddet blir så stort at også nye organisasjoner settes i stand til å sikre et faglig utviklingsarbeid i studiearbeidet. Det er ressurskrevende å etablere et godt pedagogisk fundament for en organisasjons opplæringsvirksomheten. Derfor fremmes det forslag om et særtilskudd til nye organisasjoners etablering av slik virksomhet.

3. Utredningen antyder at det er for mange studieforbund i Norge og foreslår at det i forbindelse med ny lov for ikke-formell opplæring skal stilles krav om ny godkjenning av studieforbund. I den sammenheng skal en vurdere nye krav til størrelse. bandORG vil anbefale at kravet til "et minste antall studietimer" nedtones noe og at en i en framtidig godkjenning prosess heller anbefaler sammenslåing av studieforbund ut fra faglige kriterier. Etter bandORGs mening vil det være riktigere å ha studieforbund som utvikler en god faglig/metodiske plattform, enn mange store studieforbund som er mer eller mindre like og favner om alle typer emner.
4. Det fins i dag få øvingsrom som er tilrettelagt for opplæring i band. Situasjonen er helt annerledes i Sverige hvor en over en årrekke har kunnet bygge øvingsrom for rock. Vi vil be om at tilrettelegging av øvingsrom for musikkgrupper blir et satsningsfelt også i Norge de nærmeste årene.

For bandORG

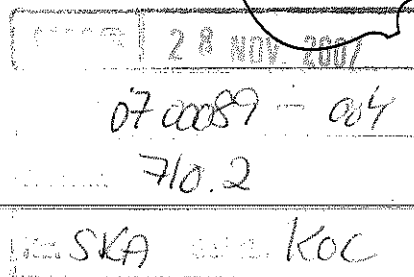
Rolv H. Stokka
styreleder
- sign. -

Jo Tandrevold
daglig leder

Musikkens Studieforbund

her

Oslo, den 28/11-2007

Kommentarer til NOU 2007:11 fra Norsk Symfoni-Orkestres Landsforbund (NASOL)

NASOL representerer deler av orkesterfeltet innenfor Musikkens studieforbund.

I 2006 hadde vi i underkant av 7 000 studietimer fordelt på våre medlemsorkestre – både opplæring i samspill og gruppeopplæring.

I NOU 2007:11 slås det fast at de frivillige organisasjonene har sin egne, genuine formål, og at det er med bakgrunn i disse staten gir tilskudd til organisasjonens skoleringsarbeid. Tronutvalget slår også fast at det er samfunnsøkonomisk lønnsomt å satse sterkere på opplæring i de frivillige organisasjonene. NASOL slutter seg til dette. For orkestrene betyr voksenopplæringstilskuddet mye, selv om det i kroner og øre utgjør en mindre del av orkestrets økonomi. Dette gjør det mulig for orkestrene bl.a. å satse på faglig kvalitet ved å leie inn dyktige dirigenter og instruktører for de enkelte instrumentgrupper i orkesteret. Dyktige dirigenter og instruktører øker kvaliteten på det produktet som gis i form av framføringen som skjer i etterkant av opplæringstiltaket. Kvalitet på den instruksjonen er med på å bygge orkesteret; flere ønsker å være med; det øker lysten til å la seg verve som tillitsvalgte i orkesteret. Dette er viktig både for den enkelte deltaker, hele orkesteret og det er også berikende for lokalsamfunnet, samtidig som orkestrene er viktige arbeidsplasser for musikkskolelærere, distriktsmusikere, landsdelsmusikere, dirigenter og solister m.m.

NASOL synes det er positivt at det foreslås en dreining over til målstyring. De foreslåtte målene stemmer godt overens med den virkelighet orkestrene i dag faktisk befinner seg i.

NASOL støtter valget av en tredelt statlig tilskuddsordning for kurs ubundet av pensum og eksamen med grunntilskudd, opplæringstilskudd og forhøyet opplæringstilskudd. I tillegg foreslås at det innføres en kulturpott under forutsetning av at det tilføres friske midler. NASOL stiller seg svært positivt til forslaget. All opplæring i orkestrene fører fram mot en kulturell aktivitet – en konsert. Det er et stort opplæringselement i konserten for det enkelte orkestermedlem. I dag får man ikke støtte til denne delen av opplæringen. NASOL ønsker derfor velkommen en kulturpott samtidig som vi understreker at kulturpotten må sikres på en slik måte at økte bevilgninger fra fylkeskommunen ikke skjer gjennom omdisponering av allerede eksisterende tilskudd.

NASOL støtter styringsmodell A med hovedfokus på læring i frivillig sektor. En viktig del av frivillighetsarbeidet i Norge er, i henhold til utredningen, kulturellt relaterte aktiviteter. Modell A gir åpning for at kulturarrangementer, og forberedelsene til gjennomføringen av disse, ligger innenfor den virksomheten som studieforbundene kan arrangere.

2.

NASOL setter stor pris på det faglige fellesskapet som vi er del av gjennom å være medlem i Musikkens studieforbund. Det er svært viktig og lærerikt med kontakt med de andre musikkorganisasjonene i studieforbundet. For oss fungerer den faglige samlingen om musikk som emne meget godt. Dette er gjensidig utviklende. Dersom det kommer et krav om færre studieforbund mener vi det er svært viktig å sikre at likartede organisasjoner samles, musikkfellesskapet er slik vi ser det et hensiktsmessig fellesskap for oss – også i framtiden.

NASOL er amatørorkestrenes sammenslutning i Norge og er serviceorganet for disse. NASOL skal ivareta og fremme medlemmenes kunstneriske, musikkfaglige og musikkpolitiske fellesinteresser. NASOL er medlem av Musikkens studieforbund og har 67 medlemsorkestre med ca 2 400 medlemmer.

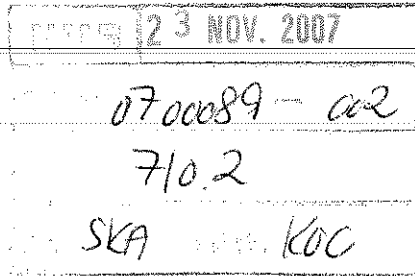
Med vennlig hilsen

for **NORSKE SYMFONI-ORKESTRES LANDSFORBUND – N A S O L**

Ole Martin Solhaug (sign.)
forbundsleder

Jan Ola Amundsen
daglig leder

Sekretariat:
Postboks 440 Sentrum
0103 Oslo
Tlf. 24 14 11 70
e-post: nasol@nasol.no

Kommentarer til NOU 2007:11 fra Norsk Rockforbund

Bakgrunn:

Norsk Rockforbund er konsertarrangørenes interesseorganisasjon. Vår visjon er: Gode konsertopplevelser til alle! Per 31.12 2006 hadde vi 196 medlemsklubber: Festivaler, rockeklubber, bluesklubber, studentsamfunn og rockeverksteder.

Norsk Rockforbund har tre kjerneområder: Interessepolitikk, kompetansehevende tiltak og arrangørutvikling, samt medlemservice.

I 2006 hadde vi i underkant av 5 800 studietimer fordelt på arrangørkurs og på kurs for opplæring i band arrangert av våre rockeverksteder.

Konkrete tilbakemeldinger på NOU 2007:11

Tronutvalget slår fast at det er samfunnsøkonomisk lønnsomt å satse sterkere på opplæring i de frivillige organisasjonene. Norsk Rockforbund slutter seg til dette.

Arrangørkursene er viktige for klubbene for å bygge opp et dyktig arrangørkorps. Seminarer og kurs er viktige i dette arbeidet, vi ønsker å jobbe mer med dette. I dag gir et helgekurs på 12 timer knapt kr 1 000,- i tilskudd. Vi ønsker en mulighet til å prioritere korte intensive kurs sterkere enn i dag. Norsk Rockforbund foreslår derfor at kravet om 12 timer faller bort eller at det reduseres til 9 timer.

NRF støtter innføring av en kulturpott. Noe av dette tilskuddet kan brukes til et arrangement i etterkant av opplæringen. Det ville være både effektivt og motiverende.

NRF støtter Tronutvalgets forslag om at kulturpotten ikke kan innføres uten tilførsel av friske midler. NRF vil imidlertid understreke at det må sikres at framtidige økte bevilgninger fra fylkeskommunen ikke skjer gjennom omdisponering av eksisterende tilskudd. NRF støtter ikke ideen om at kulturpotten skal være en kulturell skolesekk for voksne.

Vi synes det er positivt at NOU 2007:11 trekker paralleller til svenske forhold. I Sverige og også i Danmark er bandopplæring et stort emneområde, mens tilskuddssystemet i Norge har medført at dette viktige området i stor grad har falt utenfor vo-systemet. Vi ønsker at denne opplæringen fanges opp av vo-systemet, noe som vil gi muligheter for en økt faglig utvikling innen pop og rock, spesielt på lokalt nivå. For å få til dette ønsker vi sterkt en reduksjon i minste detakerantall til 3, som i Sverige.

Norsk Rockforbund ser på det faglige fellesskapet med andre organisasjoner i Musikkens studieforbund som viktig; både på arrangørsiden og på musikkområdet er dette fellesskapet viktig for oss. Med denne bakgrunnen er det ikke hensiktsmessig å slå sammen flere studieforbund. En sammenslåing vil svekke det faglige fellesskapet.

Vi støtter en forenklet tilskuddsmodell med økt fokus på frivillige organisasjoner, og ser at modell A er det som dekker dette best. En viktig del av det frivillige arbeidet i Norge er, i henhold til utredningen, kulturrelaterte aktiviteter. Modell A gir åpning for at kulturarrangementer, og forberedelsene til gjennomføringen av disse, ligger innenfor den virksomheten som studieforbundene kan arrangere.

Avslutning og kontaktinfo:

Norsk Rockforbund vil følge utredningens skjebne med stor interesse og ønsker lykke til med det videre arbeidet!

For mer informasjon, kontakt undertegnede.

Med vennlig hilsen

Monica Larsson
Daglig leder

Norsk Rockforbund

T: 2220 0022

M: 9702 420

E: monica@norskrockforbund.no

W: www.norskrockforbund.no

Musikkens Studieforbund
Kirkegata 20
Postboks 440, Sentrum
0103 Oslo

Ottestad, 3. desember 2007

KOMMENTARER TIL NOU 2007:11

For Norsk Sangerforbund utgjør voksenopplæringen gjennom Musikkens Studieforbund en mulighet for systematisk kvalitetsopplæring og faglig fokus i våre medlemskor. Vi observerer med glede at sangkurs og koropplæring er det desidert største enkelttemnet innen kulturfeltet, med over 195 000 studietimer (2005), og at det ikke er foreslått noen vesentlig endring i regelverket.

For oss er det økonomiske tilskuddet viktig (selv om det kunne vært større), og muliggjør stor satsing på sommerkurs og dirigent- / instruktør/opplæring. Vi mener det er positivt at utredningen i så stor grad tar utgangspunkt i det lokale lagets (korets) hverdag, og at den slår fast at det er samfunnsmessig økonomisk lønnsomt å videreutvikle voksenopplæring i studieforbund.

Som medlem av Musikkens Studieforbund vil vi framheve det positive i det faglige fellesskapet vi der tar del i. For oss er det positivt med en faglige samling om musikk som emne. Hvis forslaget om færre studieforbund skal følges opp, mener vi det er svært viktig å sikre at organisasjoner med felles tema samles. Fellesskapet i MSF er etter vår vurdering at hensiktsmessig fellesskap for oss – også i tida framover.

For oss synes tilskuddsmodell A, slik den er beskrevet i utredningen, å være best egnet til å ivareta kulturopplæringen i de lokale lagene. I tillegg mener vi at kulturpotten som foreslås, kan være en måte å støtte det opplæringen i våre skal resultere i: konserten eller forestillingen. Forutsetningen er at det kommer friske midler, og at disse aktivitetene henger sammen med en forutgående opplæring:

Når det gjelder kravene til antall timer og deltakere, så ønsker Norsk Sangerforbund at disse kunne vært lempet _ for eksempel til 8 timer/ 3 deltakere, for å kunne gi rom for tilskudd til korte kurs, og for gruppeopplæring i tynt besatte stemmegrupper i korene. Dette er spesielt viktig i mindre kor.

Norsk Sangerforbund er landets eldste landsomfattende sangerforbund stiftet 1908. Vi er i dag et lite, men aktivt forbund med 12 distriktsforbund og ca 75 kor fordelt over mesteparten av Norge.

Våre medlemskor består av Mannskor – Damekor – blandakor og barne- og ungdommskor. Det totalemedlemsantall er pr i dag ca 1200 sangere.

NORSK SANGERFORBUND

Samfunnshuset, Arbeidersamfunnets pl. 1, 0181 OSLO

Vårt formål er å styrke korsangen, stimulere interessen for sang og musikk, og videreføre kulturarven av arbeidersanger.

Norsk Sangerforbund er et forbund for alle typer kor, og er uten politisk eller religiøs tilknytning.

Med sangerhilsen
Norsk Sangerforbund

Kåre Haugli
Leder

Telefon/Telefaks:
22 20 51 42

Hjemmeside
www.korsang.org

norsang@ventelo.net
norsang@online.no

Bankgiro:
9001.06.08650

Postgiro:
7877.08.63731

Org.nr.
983 882 633

Musikkens studieforbund
Pb 440 – Sentrum
0103 OSLO

deres ref.: KO

vår ref.: Jon G. Olsen

Kjeller, 05.01.2008

Kommentarer til NOU 2007:11 fra Norsk sangerforum

Sang- og koropplæring er det største enkeltemnet innen kulturfeltet, med over 195 000 studietimer (2005). For oss representerer voksenopplæringssystemet en mulighet for systematisk kvalitetsopplæring og faglig fokus som er viktig, både for den enkelte deltaker og for koret som lokalt kulturlag. Det økonomiske tilskuddet er også viktig (selv om det ikke er så stort), og muliggjør økt faglig satsing. Vi er glade for at NOU2007:11 i så stor grad tar utgangspunkt i det lokale lagets (korets) hverdag, og fastslår at det er samfunnsmessig økonomisk lønnsomt å videreutvikle voksenopplæringssystemet både faglig og økonomisk. Overgangen til målstyring ser vi som spennende, og vi mener at vi kan bidra innen de fleste av de 6 målformuleringene.

Som medlem i Musikkens studieforbund er det naturlig å framheve det faglige fellesskapet i denne organisasjonen – vi lærer mye i kontakt med hverandre og har mye felles med de andre musikkorganisasjonene. For oss fungerer den faglige samlingen om musikk som emne meget godt og gjensidig utviklende. Dersom det kommer et krav om færre studieforbund mener vi det er svært viktig å sikre at likartede organisasjoner samles, musikkfellesskapet er slik vi ser det et hensiktsmessig fellesskap for oss – også i framtiden.

Vi ser det som viktig at frivillighetslæringen nå gis et løft, og modell A gir etter vårt syn det beste fundament for dette. Vi opplever stadig at medlemmer får økt selvtilit gjennom korarbeidet, og flere av de som etter hvert tar ansvar i koret (både i styresammenheng og musikalsk) tar med seg det de lærer i koret også ut i lokalsamfunnet og arbeidslivet. Hovedfokuset i vårt arbeid er bedret kvalitet i lokalsamfunn og fritid, og vi trenger den statusøkning som modell A gir.

Norsk sangerforum er den største kororganisasjonen innen Musikkens studieforbund og har over 250 kor og 7000 sangere som medlemmer.

Med vennlig hilsen
for Norsk sangerforum
Jon G Reinhold / s
Styreleder

Jon G. Olsen
sekretariatsleder

Musikkens Studieforbund
Postboks 440, Sentrum
0103 OSLO

Oslo, 6. desember 2007

Høringsuttalelse NOU 2007:11 «Studieforbund - læring for livet»

De Unges Orkesterforbund (UNOF) viser til høringsuttalelsen Musikkens Studieforbund (MSF) sender inn vedr. NOU 2007:11 «Studieforbund - læring for livet».

Landsstyret i UNOF har behandlet rapporten, og ber om at våre innspill sendes inn som vedlegg til MSFs høringsuttalelse.

De Unges orkesterforbund (UNOF) har følgende innspill og kommentarer:

- **UNOF savner en problematisering av innsats, søknad og rapportering i forhold til utbetalt beløp i studiesammenheng.** Mange av UNOFs lokale medlemsorkestre, alle våre fylkesaktiviteter (helgeseminarer, store sommermusikkskoler o.l.) samt nasjonale tiltak søker om studiemidler til ulike tiltak som gjennomføres. Økonomien i det frivillige kulturlivet er svært sammensatt, og ligner et lappeteppe med mange forskjellige økonomiske bidrag. Det gjør det mulig å sammenligne forskjellige økonomiske ordninger. I denne sammenhengen opplever vi at det er et misforhold mellom den innsatsen vi gjør med informasjon, søknadsskriving og rapportering i forhold til hvor mye penger som kommer ut gjennom VO-systemet i Norge. Sammenlignet med svært mange andre støtte-, refusjons- og tilskuddsordninger opplever mange av brukerne at det kommer alt for lite penger tilbake. *For å løse dette må det skje store endringer i gjennomføringen av VO-systemet, eller det må komme betydelig mer penger i ordningen.*
- **UNOF savner en klarere rolleavklaring mellom studieforbund, offentlige utdanningsinstitusjoner og frivillige medlemsorganisasjoner.** Utredninger åpner opp for et mer utstrakt samarbeid mellom offentlige utdanningsinstitusjoner og frivillige organisasjoner, men har i for liten grad berørt de utfordringer som ligger i et slikt samarbeid. Utredningen er også for svak på rolleavklaringen mellom studieforbundene og medlemsorganisasjonene. Det er tatt for lite hensyn til medlemsorganisasjonenes sterke plass i samfunnet i vyene for en videreutvikling av studieforbundene i Norge. Rolleavklaringene mellom instansene, som alle oppfatter seg selv som autonome og enestående på området, er ikke avklart, og vil vanskeliggjøre en videreutvikling av dette feltet. *Det må gjøres en klarere rolleavklaring mellom medlemsorganisasjoner, studieforbund og offentlige utdanningsinstitusjoner om intensjonene i NOUen skal realiseres.*

Med vennlig hilsen for
De Unges Orkesterforbund

De Unges Orkesterforbund
Lene Postboks 440 Sentrum, NO-0103 Oslo
Leder Tlf. +47 22 00 56 25 Fax +47 22 00 56 01

Terje Winther
Daglig leder